

Θεωρία Οικονομικής Πολιτικής

Διάλεξη 15: Αγορά εργασίας II

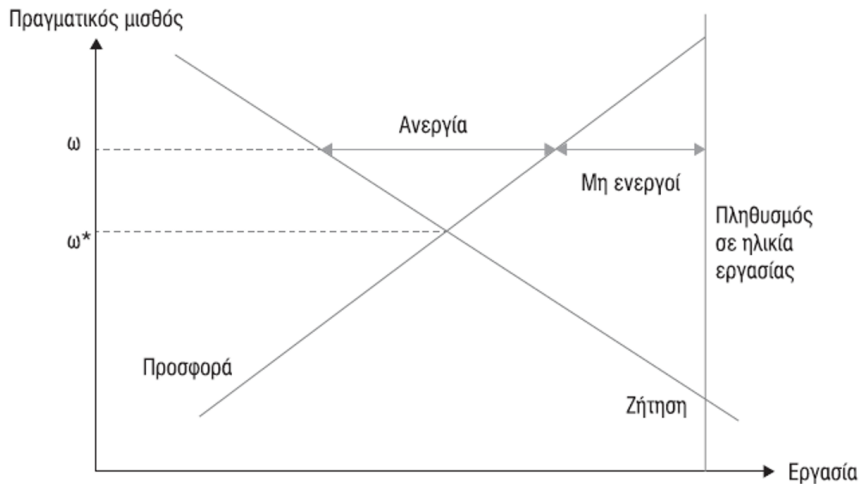
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Διδάσκων: Γιώργος Μαυρόπουλος

Νοέμβριος 29, 2024

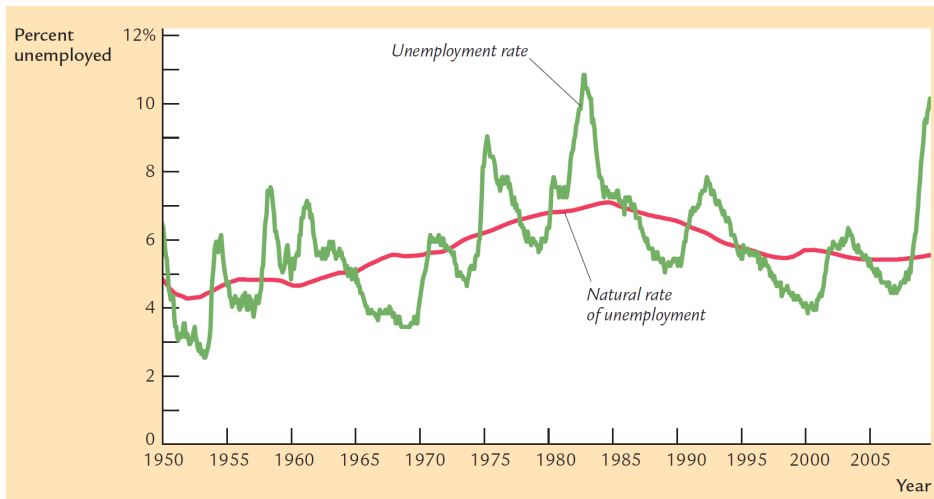
Η νεοκλασική περιγραφή της αγοράς εργασίας

Διαφορετικοί τύποι ανεργίας

- **Φυσικό ποσοστό ανεργίας:** είναι το ποσοστό στο οποίο τείνει η οικονομία μακροχρόνια.
- 1 **Ανεργία πλήρους απασχόλησης ή ανεργία τριβής** (χρόνος εύρεσης εργασίας, αναντιστοιχία θέσεων προσόντων, κλαδική μετατόπιση).
- 2 **Ανεργία ισορροπίας:** ποσοστό ανεργίας ισορροπίας όταν δεν υπάρχουν μακροοικονομικές διαταραχές.

Διαφορετικοί τύποι ανεργίας

Πολιτική και ανεργία τριβής

- Πληροφορίες για κενές θέσεις εργασίας.
- Προγράμματα επανεκπαίδευσης.
- Ασφάλιση έναντι ανεργίας: πιθανή αύξηση ανεργίας.

Πολιτική και ανεργία τριβής

- Έρευνα των Woodbury και Spiegelman (1987): Illinois 1985. Ομάδα ανέργων:
 1. Μπόνους 500 \$ σε ένα τμήμα της ομάδας ανέργων (**treatment group**) σε όποιον εύρισκε δουλειά εντός 11 εβδομάδων.

Πολιτική και ανεργία τριβής

- Έρευνα των Woodbury Spiegelman (1987): Illinois 1985. Ομάδα ανέργων:
 1. **Μπόνους 500 \$** σε ένα τμήμα της ομάδας ανέργων (**treatment group**) σε όποιον εύρισκε δουλειά εντός 11 εβδομάδων.
 2. **Κανένα μπόνους** στους υπόλοιπους (**control group**).

Πολιτική και ανεργία τριβής

- Έρευνα των Woodbury Spiegelman (1987): Illinois 1985. Ομάδα ανέργων:
 1. **Μπόνους 500 \$** σε ένα τμήμα της ομάδας ανέργων (**treatment group**) σε όποιον εύρισκε δουλειά εντός 11 εβδομάδων.
 2. **Κανένα μπόνους** στους υπόλοιπους (**control group**).
- Αποτέλεσμα:** 17 εβδομάδες ανεργίας στο treatment group και 18.3 στο control group.

Ανεργία μη επιταχυνόμενου ρυθμού πληθωρισμού (NAIRU)

- Ένα υψηλό ποσοστό ανεργίας τείνει να μειώσει τον πραγματικό μισθό.
- Ένα χαμηλό ποσοστό ανεργίας τείνει να αυξήσει τον πραγματικό μισθό.

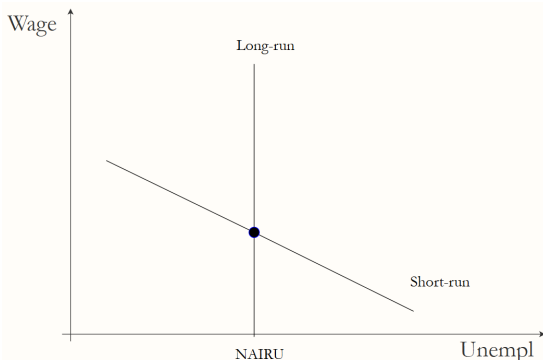
Ανεργία μη επιταχυνόμενου ρυθμού πληθωρισμού (NAIRU)

- Ένα υψηλό ποσοστό ανεργίας τείνει να μειώσει τον πραγματικό μισθό.
- Ένα χαμηλό ποσοστό ανεργίας τείνει να αυξήσει τον πραγματικό μισθό.
- Υπάρχει ένα ποσοστό ανεργίας για το οποίο ο πραγματικός μισθός (και άρα ο πληθωρισμός) είναι σταθερός: Non Acceleration Inflation Rate of Unemployment (NAIRU).

Ανεργία μη επιταχυνόμενου ρυθμού πληθωρισμού (NAIRU)

Καμπύλη Phillips: $\Delta w = a - bu$

όπου Δw ο ρυθμός αύξησης του ονομαστικού μισθού και u το ποσοστό ανεργίας.

Ανεργία μη επιταχυνόμενου ρυθμού πληθωρισμού (NAIRU)

Friedman (1968):

$$\Delta w = \Delta p^e + a - bu$$

όπου Δp^e ο αναμενόμενος ρυθμός μεταβολής των τιμών.

- **Μακροχρόνια** οι τιμές και οι μισθοί αυξάνονται με τον ίδιο ρυθμό:

$$\Delta w = \Delta p^e$$

και συνεπώς:

$$u = \frac{a}{b}$$

- Άρα, μακροχρόνια η ανεργία είναι σταθερή.

Ανεργία μη επιταχυνόμενου ρυθμού πληθωρισμού (NAIRU)

Lucas (1981):

- Υποβάθμιση και της βραχυχρόνιας αρνητικής σχέσης μεταξύ πληθωρισμού και ανεργίας.
- Αν οι προσδοκίες είναι ορθολογικές, οι αυξήσεις των μισθών θα αντανakλούν τις αυξήσεις των τιμών.

Ανεργία μη επιταχυνόμενου ρυθμού πληθωρισμού (NAIRU)

Lucas (1981):

- Υποβάθμιση και της βραχυχρόνιας αρνητικής σχέσης μεταξύ πληθωρισμού και ανεργίας.
- Αν οι προσδοκίες είναι ορθολογικές, οι αυξήσεις των μισθών θα αντανakλούν τις αυξήσεις των τιμών.
- **Κεϋνσιανοί (κριτική στον Lucas:)** ακόμα και με ορθολογικές προσδοκίες για τον πληθωρισμό, οι μισθοί δεν προσαρμόζονται βραχυχρόνια.

Ανεργία μη επιταχυνόμενου ρυθμού πληθωρισμού (NAIRU)

- Το NAIRU (ή αλλιώς η μακροχρόνια καμπύλη Phillips) εξαρτάται από:
 - 1 Τον σταθερό όρο a της εξίσωσης της καμπύλης Phillips (π.χ., παραγωγικότητα της εργασίας, προσδοκίες για τον πληθωρισμό, επίπεδο κατώτατου μισθού).

Ανεργία μη επιταχυνόμενου ρυθμού πληθωρισμού (NAIRU)

- Το NAIRU (ή αλλιώς η μακροχρόνια καμπύλη Phillips) εξαρτάται από:
 - 1 Τον σταθερό όρο a της εξίσωσης της καμπύλης Phillips (π.χ., παραγωγικότητα της εργασίας, προσδοκίες για τον πληθωρισμό, επίπεδο κατώτατου μισθού).
 - 2 Την ευαισθησία του πραγματικού μισθού στο ποσοστό ανεργίας b (ευελιξία της αγοράς εργασίας).

Ανεργία μη επιταχυνόμενου ρυθμού πληθωρισμού (NAIRU)

Συμπέρασμα:

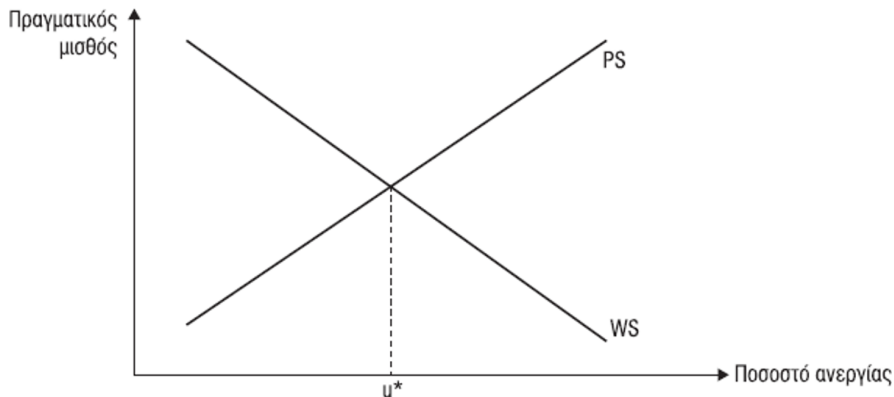
- Ο βαθμός ευελιξίας του πραγματικού μισθού (b) δεν είναι άμεσα παρατηρήσιμος (μειονέκτημα υποδείγματος).
- Η σχέση με τη δομή της αγοράς εργασίας δεν είναι σαφής (μειονέκτημα υποδείγματος).
- Χρήσιμο περισσότερο στους κεντρικούς τραπεζίτες (πρόβλεψη πληθωριστικών πιέσεων).

Το υπόδειγμα WS-PS

- Το υπόδειγμα WS-PS, που προτάθηκε αρχικά από τους Richard Layard, Stephen Nickell και Richard Jackman (1991) - αναλύει τους προσδιοριστικούς παράγοντες του ποσοστού ανεργίας ισορροπίας.

Το υπόδειγμα WS-PS

- Η τομή των καμπυλών δίνει το μακροχρόνιο ποσοστό ανεργίας ισορροπίας.

Το υπόδειγμα WS-PS

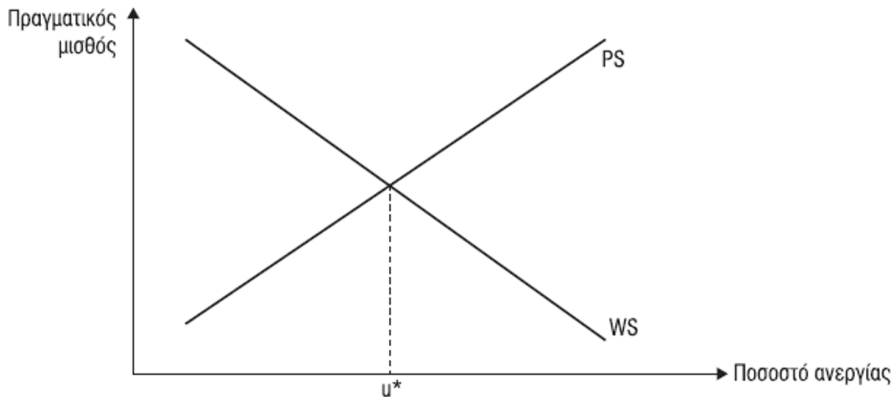
$$\text{PS (Price-Setting): } P - W^e = a_0 - a_1 u$$

$$\text{WS (Wage-Setting): } W - P^e = b_0 - b_1 u$$

Το υπόδειγμα WS-PS

- Γιατί η καμπύλη PS (Price-Setting) έχει θετική κλίση;

$$u \downarrow \Rightarrow (P - W^e) \uparrow \Rightarrow P \uparrow \text{ (διότι } W^e = \text{const.)} \Rightarrow \left(\frac{W}{P}\right) \downarrow$$

Το υπόδειγμα WS-PS

Το υπόδειγμα WS-PS:

- Βασίζεται στη βελτιστοποίηση νοικοκυριών και επιχειρήσεων.
- Λαμβάνει υπόψη τον ατελή ανταγωνισμό.
- Αναδεικνύει την συνδικαλιστική επίδραση (διαπραγματεύσεις).

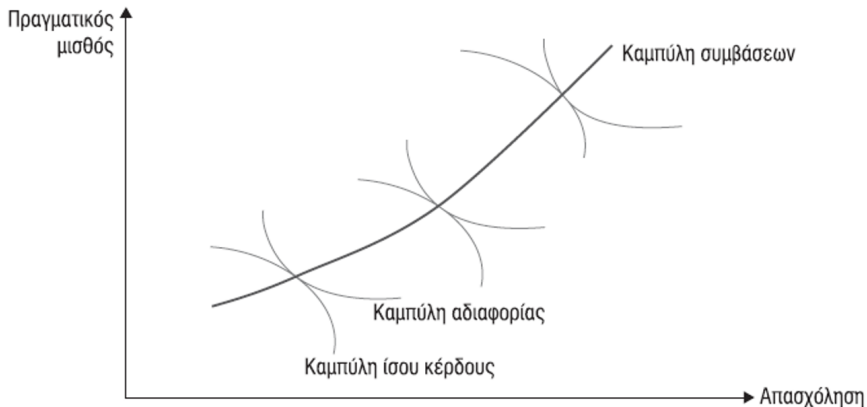
Διαπραγματεύσεις

- Δύο υποδείγματα διαπραγμάτευσης:
 - 1 Το συνδικάτο επιδιώκει τον υψηλότερο δυνατό μισθό και απασχόληση - η επιχείρηση επιδιώκει μεγιστοποίηση κέρδους (**Pareto αποτελεσματική**).

Διαπραγματεύσεις

Δύο υποδείγματα διαπραγμάτευσης:

- Καμπύλη συμβάσεων: απεικονίζει όλα τα βέλτιστα κατά Pareto ζεύγη μισθού-απασχόλησης.

ΣΧΗΜΑ 9.19

Διαπραγματεύσεις

Δύο υποδείγματα διαπραγμάτευσης:

- Δύο υποδείγματα διαπραγμάτευσης:

- 1 Το συνδικάτο επιδιώκει τον υψηλότερο δυνατό μισθό και απασχόληση - η επιχείρηση επιδιώκει μεγιστοποίηση κέρδους (**Pareto αποτελεσματική**).
- 2 Το συνδικάτο ενδιαφέρεται αποκλειστικά για το επίπεδο του μισθού - η επιχείρηση καθορίζει την απασχόληση.

Το υπόδειγμα αντιστοίχισης

- **Υπόδειγμα αντιστοίχισης (Πισσαρίδης):** η σημασία της διαφοράς μεταξύ της δημιουργίας και της καταστροφής θέσεων εργασίας.
- Εξετάζει την αντιστοίχιση των κενών θέσεων εργασίας και των ανέργων και την επίδραση που έχει στην απασχόληση.

Το υπόδειγμα αντιστοίχισης

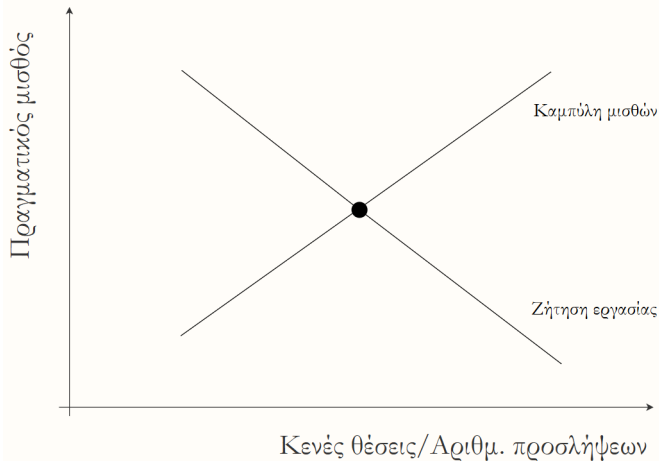
- Η **αποτελεσματικότητα** της διαδικασίας αντιστοίχισης (αύξηση): μειώνεται το μέσο κόστος μιας κενής θέσης εργασίας (απασχόληση \uparrow) - διάρκεια ανεργίας μειώνεται (απασχόληση \downarrow).
- Η **προσπάθεια** για την **εξεύρεση εργασίας** (αύξηση): μειώνει το κόστος μιας κενής θέσης εργασίας, γεγονός που αυξάνει τη ζήτηση εργασίας (απασχόληση \uparrow) - αύξηση μισθού (απασχόληση \downarrow).
- Το **ποσοστό καταστροφής** των θέσεων εργασίας (αύξηση): μειώνει την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αντιστοίχισης.
- Η **διαπραγματευτική ισχύς των εργαζομένων** (αύξηση): αυξάνει το μισθό διαπραγμάτευσης, γεγονός που μειώνει το αναμενόμενο όφελος μιας κατειλημμένης θέσης εργασίας (απασχόληση \downarrow).

Το υπόδειγμα αντιστοίχισης

- Το **εισόδημα αναπλήρωσης (αύξηση)**: αυξάνει επίσης το μισθό διαπραγματεύσεως (απασχόληση ↓).
- Η **παραγωγικότητα της εργασίας (αύξηση)**: αυξάνει το αναμενόμενο όφελος μιας κατειλημμένης θέσης εργασίας (απασχόληση ↑).

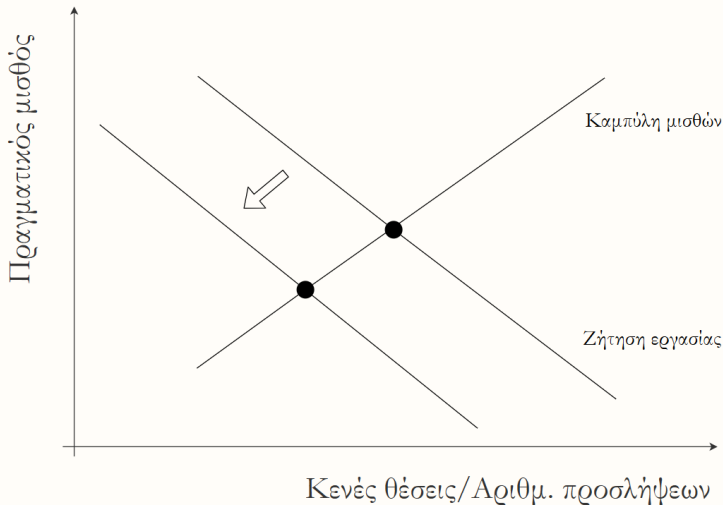
Το υπόδειγμα αντιστοίχισης

- Αρχική ισορροπία και έστω μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας.

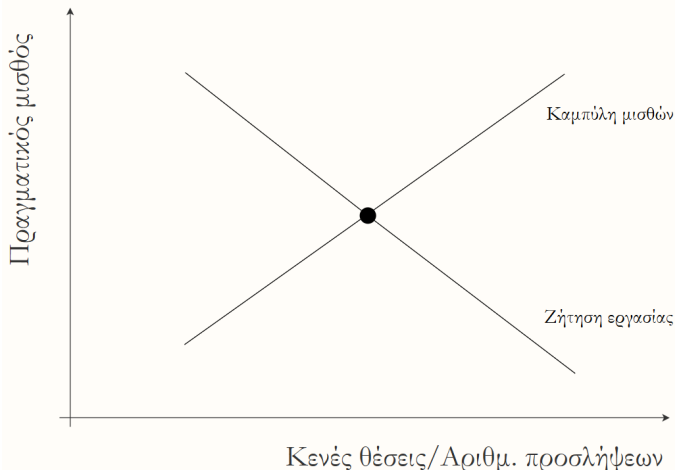
Το υπόδειγμα αντιστοίχισης

- Έστω μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας.

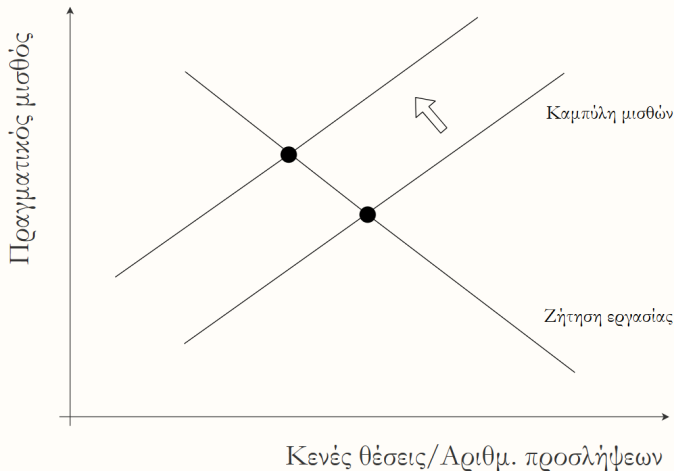
Το υπόδειγμα αντιστοίχισης

- Αρχική ισορροπία και έστω μια αύξηση της διαπραγματευτικής δύναμης των εργαζομένων.

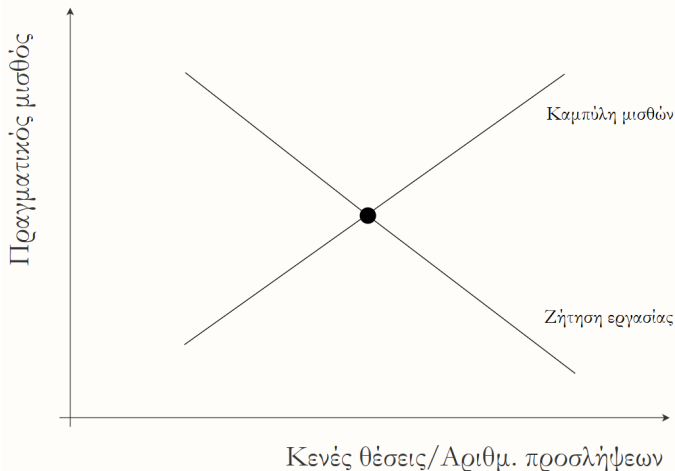
Το υπόδειγμα αντιστοίχισης

- Έστω μια αύξηση της διαπραγματευτικής δύναμης των εργαζομένων.

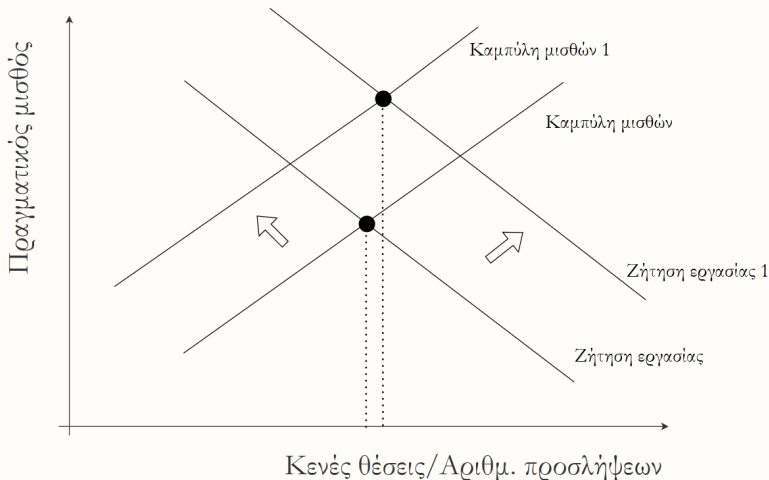
Το υπόδειγμα αντιστοίχισης

- Αρχική ισορροπία και έστω μια μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αντιστοίχισης.

Το υπόδειγμα αντιστοίχισης

- Έστω μια μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αντιστοίχισης.

Σύνοψη

- Η νεοκλασική προσέγγιση στην αγορά εργασίας.
- Τύποι ανεργίας - η ανεργία Nairu.
- Το υπόδειγμα WS-PS.
- Το υπόδειγμα αντιστοίχισης.